

JOENSUUN URHEILUSUKELTAJAT
RY
TURVALLISUUSSUUNNITELMA



PÄIVITYSVERSIO 2.0



SISÄLTÖ

1 TURVALLISUUSUUNNITELMA.....	4
2 JOENSUUN URHEILUSUKELTAJAT RY.....	6
2.1 Joensuu Urheilusukeltajat ry:n yhteystiedot:.....	8
3 JOENSUUN URHEILUSUKELTAJAT RY:N TOIMINNAN VAARATEKIJÄT, NIIDEN VAIKUTUKSET JA TOIMENPITEET ONNETTOMUUKSISSA.....	10
3.1 KOULUTUSTOIMINTA.....	10
3.1.2 Riskit.....	10
3.1.3 Riskien minimointi.....	11
3.2 SUKELLUSTAPAHTUMA.....	11
3.2.1. Toiminnan kuvaus.....	11
3.2.2. Sukellustapahtumien riskitekijät.....	12
3.2.3. Riskitekijöiden ennaltaehkäiseminen.....	12
3.3 KILPAILUTOIMINTA.....	13
3.3.1 Kilpailutoiminnan riskitekijät.....	13
3.3.2 Riskitekijöiden minimointi.....	13
3.4 JUNIORITOIMINTA.....	13
3.4.1 Junioritoiminnan vaaratekijät.....	13
3.4.2 Vaaratekijöiden minimointi.....	14
3.5 SEURAN KESÄMÖKKI - HÄIKÄNNIEMEN TOIMINNOT.....	14
3.5.2 Häikänniemen riskitekijät.....	14
3.5.3 Riskitekijöiden ennaltaehkäiseminen.....	15
3.5.4 Vahingon sattuessa toimi seuraavasti:.....	15
3.6 VAPEPA.....	15
3.6.1 Kuvaus Vapepa toiminnasta.....	16
3.6.2 Vapepa tehtävä.....	16
3.6.2.1 Sukeltaja Vapepa tehtävässä.....	16
3.6.3 Vapepa tehtävien erityispiirteet.....	17
3.6.3.1 Vapepa tehtävään osallistujat ovat vaitiolovelvollisia tapahtumasta.....	17
3.6.3.2 Korvaukset.....	17
3.6.4 Tehtävän jälkipuinti.....	17
3.7 ESITTELYSUKELLUKSET.....	18
3.7.1 Toiminnan kuvaus.....	18
3.7.2 Esittelysukelluksen riskitekijät.....	18
3.7.3 Riskitekijöiden ennaltaehkäiseminen.....	18
3.8 YLEISÖTAPAHTUMAT.....	19
3.8.1 Toiminnan kuvaus.....	19



3.8.2 Yleisötapahntumien riskitekijät.....	19
3.8.3 Riskien ennaltaehkäisy.....	19
3.9 TALKOOTOIMINTA.....	20
3.10 KALUSTO.....	20
3.10.1 Toiminnan kuvaus.....	20
3.10.2 Laitteet ja välineet.....	20
3.10.2.1 Perusvälineet.....	20
3.10.2.2 Laittepakettit.....	20
3.10.2.3 Kompressorit.....	21
3.10.2.4 Muut harrastustoimintaan liittyvät välineet.....	21
3.10.3 Kaluston riskitekijät.....	22
3.10.4 Riskitekijöiden ennaltaehkäiseminen.....	22
3.11 UIMAHALLI.....	23
3.12 VAPAASUKELLUS.....	23
3.12.1 Vapaasukelluksen riskitekijät.....	23
4 TIEDOTTAMINEN ONNETTOMUUKSISSA.....	23
5 LIITTEET.....	25



1 TURVALLISUUSSUUNNITELMA

Turvallisuussuunnitelman tarkoituksena on ennaltaehkäistä onnettomuuksien syntymistä sukellustapahtumissa sekä Joensuun Urheilusukeltajat ry:n muussa toiminnassa. Turvallisuussuunnitelma kuuluu osana Joensuun Urheilusukeltajat ry:n tavoitteeseen turvallisemmasta harrastustoiminnasta.

Tämä turvallisuussuunnitelman ovat laatineet Joensuun Urheilusukeltajat ry:n vastuuhenkilöt sekä muut mahdolliset asiantuntijat, jotka ovat selvittäneet oman vastuualueensa riskitekijät sekä ennaltaehkäisemiskeinot.

Turvallisuussuunnitelman hyväksyy Joensuun Urheilusukeltajat ry:n hallitus ja suunnitelma tarkastetaan ja päivitetään vuosittain uudessa hallituksessa. Turvallisuussuunnitelman päivitykset ja tarkastukset merkitään turvallisuussuunnitelmaan.

Hyväksytty turvallisuussuunnitelma saatetaan jokaisen Joensuun Urheilusukeltajat ry:n jäsenen tietoon lisäämällä turvallisuussuunnitelma seuran internet-sivuille. Internet-sivuille lisäämisestä tiedotetaan jäsenille seuratiedotteessa.



2 JOENSUUN URHEILUSUKELTAJAT RY

Lajeina seurassa ovat laitesukellus, uppopallo, vapaasukellus, pyrstösukellus ja junioritoiminta. Lisätietoa eri lajeista löytyy seuran nettisivuilta.

2.1 Joensuu Urheilusukeltaijat ry:n yhteystiedot:

Seuran vastuhenkilöt ja voimassa olevat yhteystiedot ovat seuran nettisivuilla.

Vastuuhenkilöitä ovat:

- Puheenjohtaja
- Varapuheenjohtaja
- Hallituksen jäsenet
- Sekä hallituksen päättämät muut vastuuhenkilöt

Lista vastuuhenkilöistä yhteystietoineen löytyy seuran internet-sivulta.



3 JOENSUUN URHEILUSUKELTAJAT RY:N TOIMINNAN VAARATEKIJÄT, NIIDEN VAIKUTUKSET JA TOIMENPITEET ONNETTOMUUKSISSA

3.1 KOULUTUSTOIMINTA

3.1.1 Koulutustoiminnan kuvaus

Koulutustapahtuma on Joensuun Urheilusukeltajat ry:n järjestämä koulutustilanne, jossa koulutetaan sukeltajia tai sidoshenkilöitä /-ryhmiä sukellukseen tai läheisesti sukellukseen liittyvällä kurssilla. Koulutustapahtumassa voi olla mukana seuran jäseniä, ei seuraan kuuluvia, sukeltavia ja ei sukeltavia osanottajia.

Koulutettavien koulutus- ja kokemustaso voi olla hyvin vaihteleva.

Koulutustapahtuma voidaan järjestää sisätiloissa, maastossa, vedessä tai jossakin erilliskohteessa tai näiden yhdistelminä.

Koulutustapahtumassa kouluttajina toimivat **sukeltajaliiton** määräysten ja ohjeiden mukaan hyväksytyt kouluttajat, heille suoduin oikeuksin ja velvollisuuksin. Lisäksi kouluttajina voi toimia muita alansa ammattilaisia, erikoisosaajia.

Koulutustapahtumissa noudatetaan turvallisuudesta tinkimättä hyvää koulutustapaa ja –moraalia, Sukeltajaliiton **määräyksiä, koulutusohjetta ja turvamääräyksiä**, kulloinkin käytössä olevan järjestelmän koulutusohjeita, [Suomen lakia](#) ja asetuksia.

3.1.2 Riskit

Koulutustoiminnan **erikoisriskeinä** on pidettävä koulutuksessa tehtävät sukellukset: monessa tapauksessa tehtävät harjoitteet ja sukellukset ovat taitotasoltaan ja vaatimuksiltaan koulutettavan osaamistason ylärajoilla, uusissa vieraisissa olosuhteissa, uusissa syvyyksissä. Käytössä voi olla myös uusia opeteltavia varusteita, jotka osaltaan lisäävät riskejä.



3.1.3 Riskien minimointi

Pyritään minimoimaan riskejä riittävällä koulutettavien harjoittamisella ja varmistamalla koulutettavien tiedot ja taidot ennen vaativien allas- ja avovesiharjoitteiden tekemistä.

- noudatetaan kaikkia voimassa olevia määräyksiä ja pidetään niistä järkähtämättä kiinni
- huolehditaan, että koulutustapahtumassa on riittävästi ko. koulutustapahtuman vaatimustason täyttäviä kouluttajia ja ohjaajia
- huolehditaan, että koulutustapahtumassa on pelastus- ja turvajärjestelyt riittävän korkealla tasolla
- valvotaan koulutustapahtumaa siten, että koulutettavat eivät osaamattomuudellaan, varomattomuudellaan, tietämättömyydellään, kokemattomuudellaan tms. aiheuta tarkoituksellisesti, tahtomattaan tai ajattelemattomuuttaan itseään, muita koulutettavia tai kouluttajia uhkaavia tilanteita.
- huolehditaan kouluttajien turvallisuudesta normaalein turvajärjestelyin, niin kuin niistä on määräyksissä ja ohjeissa sanottu

3.2 SUKELLUSTAPAHTUMA

3.2.1. Toiminnan kuvaus

Sukellustapahtuma on normaalisti esim. seuran viikkosukellus tai vaikkapa avantosukellus. Sukellusretki taas suuntautuu joko johonkin kotimaan kohteeseen tai sitten ulkomaille, joskus kauaksikin. Osallistujat ovat pääsääntöisesti seuran jäseniä, joskus on mukana myös seuran ulkopuolisia sukeltajia. Sukellustapahtumaan tai -retkelle osallistuvilla on normaalisti vähintään jonkin verran sukelluskokemusta.

Sukellustapahtuma alkaa normaalisti **seuran hallilta**, jossa täytetään pullo ja josta otetaan mukaan sukellusvanhimman varusteet, ensiapulaukku ja hapenantolaite. Tämän



jälkeen siirrytään sukelluspaikalle, jossa pidetään briefaus, jonka jälkeen sukellaan. Sukeltamisen jälkeen palataan joko takaisin **hallille** tai omia teitä kotiin tai muualle. Retket alkavat joko **hallilta** tai sitten kokoontumisella sovittuun paikkaan. Siirtyminen kohteeseen tapahtuu esim. tilausbussilla, lentokoneella tai omilla autoilla. Ulkomaanmatkoilla voi olla kyseessä kaikkien kolmen yhdistelmä. Sukellus myös retkillä alkaa sukellusvanhimman briefauksella, jonka jälkeen on itse sukellus.

3.2.2. Sukellustapahtumien riskitekijät

Sukellustapahtumien riskitekijöitä ovat:

- laiteriskit (erityisesti kompressori)
- tieliikenne-riskit
- vesiliikenne-riskit
- sukellusonnettomuudet
- putoamiset, kaatumiset jne.

3.2.3. Riskitekijöiden ennaltaehkäiseminen

Kun kokoonnutaan **hallille** lähtemään sukellustapahtumaan, on paikalla oltava kompressorin käytön hallitseva henkilö tai henkilöitä, normaalisti vähintään tapahtuman vetäjä on riittävän aikaisin paikalla. Erityisesti on tiedostettava riski, kun kompressorista lasketaan paineet pois.

Liikenteen riskeihin seura ei voi omilla toimillaan juuri vaikuttaa. Jos sukelluspaikalle mennään omilla autoilla, on vetäjän huolehdittava, että jokainen autokunta osaa paikalle. Vetäjä toimii liikenteessä sääntöjen mukaisesti.

Jos siirtyminen sukelluspaikalle edellyttää venematkaa, on pidettävä huolta siitä, että toiminta on turvamääräysten mukaista. Erityisesti on huolehdittava, että kaikilla on pelastusliivit päällään.

Itse sukeltaminen tapahtuu Sukeltajaliiton turvaohjeiden mukaisesti. Tapahtumassa on tietenkin sukellusvanhin.

3.3 KILPAILUTOIMINTA

3.3.1 Kilpailutoiminnan riskitekijät

Kilpailutoiminnassa on aina riskitekijöitä. Kilpailussa on kuitenkin kysymys voittamisesta, jolloin henkilö laittaa ”kaiken peliin”. Eri lajeissa on omat tyyppiriskinsä, mutta tässä suunnitelmassa käsitellään yleisellä tasolla.

Yksi merkittävä riski on joutua liikenneonnettomuuteen kilpailumatkalla.

3.3.2 Riskitekijöiden minimointi

Kilpailutoiminnassa noudatetaan aina ko lajin sääntöjä ja turvaohjeita. Liikenteessä ajetaan hyvän liikennetavan mukaisesti. Matkustettaessa, pidetään mukana olevista pelaajista lista. Listassa on autossa olevien matkustajien henkilötiedot ja lista säilytetään auton rekisteriotteen kanssa. Joukkueen kapteeni tai joukkueenjohtaja vastaa listan täyttämistä.

3.4 JUNIORITOIMINTA

Junioritoiminta on Joensuun urheilusukeltajat ry:n yksi toimintamuoto. Juniori toiminnan päämääränä on kehittää nuorten uimataittoa sekä opettaa nuoria perusvälinesukellukseen ja totuttaa heitä olemaan vedessä. Junioritoiminnan jälkeen on nuorella helppo jatkokouluttaa itsensä laitesukeltajaksi.

3.4.1 Junioritoiminnan vaaratekijät

Junioritoiminnassa on huomioitava turvallisuustekijät nuorten harjoituksissa. Vaaratekijöitä toiminnassa on samat kuin muussakin koulutustoiminnassa. Lisäksi nuorten kanssa toimiessa on huomioitava heidän mahdollinen vilkkaus, joka vaatii kouluttajalta / valvojalta aktiivista tarkkailua.



3.4.2 Vaaratekijöiden minimointi

Junioritoiminnan vaarojen minimoinnissa noudatetaan samoja ohjeita kuin muussakin koulutustapahtumassa. Lisäksi junioritoiminnassa noudatetaan rauhallisuutta ja järjestelmällisyyttä, jolloin toiminnan tarkkailu onnistuu.

3.5 SEURAN KESÄMÖKKI - HÄIKÄNNIEMEN TOIMINNOT

3.5.1 Toiminnan kuvaus

Kontiolahden Häikänniemestä seura on pitkäaikaiselle sopimuksella vuokrannut rantatontin. Kaikki tontilla olevat rakennukset (tuparakennus, sauna ja liiteri) ja rakennelmat (nuotiopaikka ja laituri) ovat seuran omaisuutta.

Aluetta rakennuksineen ylläpidetään ja huolletaan talkootyönä ja alue on seuran jäsenten vapaassa käytössä ympäri vuoden.

Lisäksi alueella järjestetään seuran koulutus- ja virkistystapahtumia.

Seuran hallitus nimeää vuosittain vastuuhenkilön hoitamaan Häikänniemien asioita.

3.5.2 Häikänniemien riskitekijät

Suurimpia riskitekijöitä Häikänniemessä ovat:

tulenkäsitellystä aiheutuneet vahingot (avotuli, lyhdyt ja tulisijat)

työvälineillä aiheutetut vammat (polttopuun teko, rakennusten korjaus)

rakentamiseen liittyvät putoamisvahingot

uimiseen ja veneilyyn liittyvät vahingot

laitesukeltamiseen liittyvät vahingot (käsitellään omassa osiossaan)

3.5.3 Riskitekijöiden ennaltaehkäiseminen

Riskejä ennaltaehkäistään:



- pitämällä tulisijat ja lyhdyt hyvässä toimintakunnossa
- huolehtimalla tuhka-astioiden oikeasta käytöstä
- pitämällä alkusammutuskalusto kunnossa ja helposti saatavilla
- korjaamalla kalustossa, tulisijoissa, rakennuksissa ja rakenteissa havaitut turvallisuutta vaarantavat viat heti
- laittamalla em. kohde väliaikaiseen käyttökieltoon mikäli vikaa ei voida heti korjata
- pitämällä työvälineet ja turvavarusteet kunnossa
- käyttämällä työvälineitä ja turvavarusteita oikein
- tarvittaessa kouluttamalla jäsenistöä tulenkäsittelyyn ja työvälineiden käyttöön
- käyttämällä riittävän tukevia telineitä ja tikkaita rakennustöissä
- käyttämällä pelastusliivejä polkuveneen käytön yhteydessä
- valvomalla lasten uintia ja rantaleikkejä
- pitämällä vesipelastus- ja ensiapukalusto kunnossa ja helposti saatavilla
- pitämällä jäsenistön ensiaputaidot ajan tasalla

3.5.4 Vahingon sattuessa toimi seuraavasti:

Henkilövahinkoja aiheuttavan onnettomuuden sattuessa:

- Liitteen mukaiset ensitoimenpiteet
- + ajo-ohjeet Häikkään + Häikän koordinaatit

Tulipalon sattuessa:

- Liitteen mukaiset toimintaohjeet
- + ajo-ohjeet Häikkään + Häikän koordinaatit

3.6 VAPEPA

3.6.1 Kuvaus Vapepa toiminnasta

VaPePa= Vapaaehtoinen Pelastuspalvelu



Vapaaehtoinen pelastuspalvelu (VAPEPA) viranomaistoimintaa tukeva organisaatio, jonka tarkoituksena on tarjota viranomaisille apua tilanteissa, joissa viranomaisten omat resurssit eivät ole riittävät tai viranomaiset tarvitsevat jonkin erityisosaamisalueen tietoja ja taitoja. Joensuun Urheilusukeltajat ry:llä on pitkä historia yhteistyöstä viranomaisten auttamisessa erinäisissä sukellustehtävissä. Valitettavan usein yhteistyö tarkoittaa hukkuneiden etsintää. Vuosittain etsimme 2-10 hukkunutta. Toiminta perustuu täysin vapaaehtoisuuteen jossa tehtävään osallistuvalla sukeltajalla edellytetään Vapepa sukeltajakurssin suorittamista, hyvää henkistä tasapainoa, laajaa sukelluskokemusta ja erinomaista stressin sietokykyä. Tehtävät suoritetaan usein erittäin vaikeissa olosuhteissa joissa koulutuksella, kokemuksella ja varusteilla on erittäin suuri merkitys.

3.6.2 Vapepa tehtävä

Vapepa tehtävässä noudatetaan aina kaikkia sukellustapahtumaan kuuluvia sääntöjä. (Kts. 3.2 Sukellustapahtumat.)

3.6.2.1 Sukeltaja Vapepa tehtävässä

- Sukeltaja suorittaa tehtävää omien tietojen ja taitojen sekä fyysisten kykyjen rajoissa
- Sukelluksissa noudatetaan turvaohjeita (Sukeltaja Liiton)
 - Sukeltajalla selvät ohjeet tehtävästä
 - Sukeltaja itse vastuussa turvallisuudestaan, tehtävästä voi kieltäytyä.
 - VaPePa -sukeltajat toimivat aina viranomaisten alaisuudessa ja heidän pyynnöstään



3.6.3 Vapepa tehtävien erityispiirteet

Vastuu tehtävästä sekä tehtävästä tiedottaminen kuuluu tehtäväpyynnön antaneelle viranomaiselle (Poliisi- tai Pelastusviranomainen).

3.6.3.1 Vapepa tehtävään osallistujat ovat vaitiolovelvollisia tapahtumasta.

Vaitiolovelvollisuudesta määrätään poliisilain 43§:ssämm. seuraavaa:

”Poliisin henkilöstöön kuuluvan ja sillä joka hänelle myönnettyjen poliisivaltuutuksien nojalla tai muutoin suorittaa poliisitehtävää, ei saa tehtäviensä hoitoon kuulumattomalla tavalla käyttää hyödykseen eikä luvatta muille ilmaista sellaisia henkilön yksityisyyteen kuuluvia seikkoja, jotka hän on saanut tässä tehtävässään tietoonsa ja joiden ilmitulo voi aiheuttaa henkilölle vahinkoa tai haittaa.”

3.6.3.2 Korvaukset

Vapepa tehtävään osallistuneet henkilöt toimivat vapaaehtoisesti ja vastikkeetta.

Tehtävään osallistuneelle henkilölle korvataan vain välittömät kustannukset Poliisilain 47§ 1 mom. mukaan.

Tällaisia korvauksia ovat aineelliset vahingot, jotka ovat syntyneet tehtävän suorittamisen aikana. Välittömiksi kustannuksiksi katsotaan myös oman auton käytöstä kotoa tehtäväpaikalle ja takaisin. Samoin korvataan etsintään käytetyn ajoneuvon kulut.

3.6.4 Tehtävän jälkipuinti

Sukellusryhmänjohtajan tulee järjestää tehtävän jälkeen mahdollisuus keskustella tehtävästä ja sen onnistumisesta tehtävään osallistuneitten sukeltajien kesken.

Tässä keskustelussa johtaja arvioi tarpeen laajempimittaisesta jälkipuintitilaisuudesta.

Jokaisella sukeltajalla tulee olla mahdollisuus niin halutessaan keskustella kahden sukellusryhmänjohtajan ja/tai kyseisiin tilanteisiin koulutetun ammattilaisen kanssa.



3.7 ESITTELYSUKELLUKSET

3.7.1 Toiminnan kuvaus

Esittelysukelluksella annetaan laitesukelluskouluttajan opastuksella kokeilumahdollisuus sukeltamiseen allas tai hyvissä avovesiolosuhteissa. Esittelysukellustilaisuuteen osallistuvilla henkilöillä ei ole aikaisempaa kokemusta laitesukellusta.

3.7.2 Esittelysukelluksen riskitekijät

Esittelysukelluksen riskeinä ovat matalanveden aiheuttavat vaaratekijät, painevammat hallitsemattoman pintaan nousun seurauksena sekä uuden kokemuksen tuoma jännityksen aiheuttama mahdollinen pelko- ja paniikitila, joka voi johtaa hallitsemattomiin tapahtumiin veden alla.

3.7.3 Riskitekijöiden ennaltaehkäiseminen

Esittelysukelluksella on aina vastuhenkilö. Esittelysukellus aloitetaan opastuksella, jossa esitellään koko tapahtuma ja mukana olevat kouluttajat. Samalla selvitetään esittelysukellukseen osallistuville, mitä veden alla on huomioitava. Näitä asioita ovat jatkuva hengittäminen sukelluslaitteesta, korvien ja maskin tasapainottaminen, annostimen irtoaminen suusta. Opastuksessa sovitaan myös käytettävät käsimerkit (OK, ylös, alas, suunnat, tasapainotusongelma, näytä pullopaine).

Käytettävät sukellusvarusteet esitellään kokonaisuudessaan sekä sukelluslaitteen pikainen toimintaperiaate. Sukellusvarusteiden esittelyssä myös sovitetaan kyseessä olevat varusteen esittelysukellukseen osallistuville.

Esittelysukellus aloitetaan matalassa syvyydessä totuttautumisella veden alla hengittämiseen, josta edetään hiljalleen sukellustapahtumaan. Kouluttaja seuraa koko



ajan ”introlaisen” lähituntumassa ja auttaa kokeilijaa saamaan nautinnollisen uuden elämyksen.

Sen lisäksi noudatetaan sukeltajaliiton antamia koulutusohjeita.

3.8 YLEISÖTAPAHTUMAT

3.8.1 Toiminnan kuvaus

Joensuun urheilusukeltajilla on kahden tyyppisiä yleisötapahtumia. Kerran viidessä vuodessa järjestettävä seuran syntymäpäivä, johon liittyy kulkue torilta Kimmelin rantaan, ja sukellusharrastusesittelytilaisuudet eri tapahtumissa.

3.8.2 Yleisötapahtumien riskitekijät

Syntymäpäiväkulkueen riskitekijät liittyvät yleiseen liikenteeseen välillä Tori-Siltakatu- Itäsilta –Kimmelinranta ja marraskuiseen koskessa uimiseen. Uimarit voivat kulkeutua jokea alas ja joutua mahdollisesti jään alle alavirran puolella. Sukellusharrastusesittelyihin liittyy riski välineiden näpistyksistä sekä raskaiden paineilmapullojen liikutteluihin ja mahdollisista kaatumisista syntyviin vaaratilanteisiin: kaasun tahattomaan purkautumiseen paineilmapulloista, jalan jäämiseen kaatuvan pullon alle sekä mahdolliseen paineilmapullon kaulankatkeamiseen.

3.8.3 Riskien ennaltaehkäisy

Kulkueessa noudatetaan yleisiä liikennesääntöjä ja poliisin antamia erillisohjeita (syntymäpäiväkulkue vaatii poliisin kokoontumisluvan). Koskiuinnissa varmistetaan, että jokainen osallistuja tiedostaa reitin ja mahdolliset riskit. Hankitaan moottorivene varmistamaan koskiuintia (aluepalolaitokselta, **järvipelastajilta** tai yksityinen).

Koskiuinnista tehdään esi-ilmoitus hätäkeskukseen.

Sukellusharrastusesittelytilaisuuksissa esineet pyritään kiinnittämään taustalevyihin tai vastaavaan. Paineilmapullot viedään tilaisuuteen tyhjänä. Tilaisuuteen varataan riittävästi esittelijöitä ja kerrataan mahdolliset riskialueet.



Tilaisuuden yleisessä turvallisuudessa noudatetaan järjestäjän ohjeita.

3.9 TALKOOTOIMINTA

Talkoissa noudatetaan yleistä varovaisuutta ja käytetään tarvittavia turvavälineitä. Talkoo toimintaa varten otetaan talkoo-vakuutus.

3.10 KALUSTO

3.10.1 Toiminnan kuvaus

Joensuun Urheilusukeltajat ry:n hallussa on erilaisia sukellustoimintaan liittyviä laitteita ja välineitä. Laitteet ja välineet on tarkoitettu käytettäväksi sukellustoiminnan harrastamiseen ja ne ovat jäsenistön käytössä pääsääntöisesti ilman korvausta.

3.10.2 Laitteet ja välineet

3.10.2.1 Perusvälineet

Maski, räpylät ja snorkkeli ovat tarkoitettu käytettäväksi koulutus- ja esittelysukellustoiminnassa. Perusvälineiden käyttökunnosta huolehtii kalustovastaava. Lisäksi käyttökunto todetaan jokaisen käyttäjän toimesta ennen niiden käyttöä. Tarvittaessa rikkoontuneet merkitään käytön estämiseksi.

3.10.2.2 Laitepaketit

Laitepaketti sisältävät seuraavat välinekokonaisuudet:

- wingi- tai takkimallisen tasapainotusliivin(kantolaitteen)
- hengityslaitteen joka sisältää:
 - regulaattorin jossa 2 kpl annostimia (joista toinen on ns. vara-annostin)
 - pullonpainemittarin letkuineen
 - syvyysmittarin ("kiinni kombossa", ei kaikissa hengityslaitteissa)

- liivin letkun
 - kompassin (ei kaikissa hengityslaitteissa)
 - **kuivapuvun letkun (ei kaikissa hengityslaitteissa)**
- paineilmapullon (10L 300bar tai 12L 200bar) teräs tai alumiini

Laitepakettien käyttökunnosta huolehtii kalustovastaava. Lisäksi käyttökunto todetaan jokaisen käyttäjän toimesta ennen niiden käyttöä. Tarvittaessa rikkoontuneet merkitään käytön estämiseksi. Laitepaketit huolletaan huolto-ohjelman mukaisesti pääsääntöisesti ennen sukelluskauden alkua keväällä. Huoltotoimenpiteistä saadaan huoltoliikkeestä tarkastuspöytäkirja.

3.10.2.3 Kompressorit

Joensuun Urheilusukeltajat ry omistaa kolme paineilmakompressoria. Kompressorit ovat tarkoitettu paineilmapullojen täyttöä varten. Yksi (uudempi ja sähkökäyttöinen) kompressoreista sijaitsee seuran hallilla, toinen (vanhempi ja sähkökäyttöinen) uimahalli Vesikon alakerrassa sille tarkoitettussa tilassa ja kolmas (bensa-moottorikäyttöinen) on asennettu kevytperävaunuun ja on nimeltään ns. ”matkakompura” ja sitä säilytetään lämpimässä autotallissa seuran hallilla.

Kompressoreiden huollosta ja korjauksesta vastaa kalustovastaava. Kompressoreiden huollot tehdään huolto-ohjelman mukaisesti ja huoltomerkinnät tehdään huoltopäiväkirjaan. Ilman laadusta tehdään ohjeiden mukaiset analyysit määrävuosittain ja niistä saadaan tarkastuspöytäkirja. Uimahallin (Vesikon tila) sekä seuran hallin tila ovat ”katsastettu” määräysten mukaisesti ennen käyttöön ottoa.

Kompressoreita saa käyttää vain niiden käyttöön opastetut seuran jäsenet. Seuran hallilla olevia seoskaasujen sekoituslaitteita saavat käyttää vain ”gas blender” koulutuksen ja laitteiden käyttöön opastetut henkilöt.

3.10.2.4 Muut harrastustoimintaan liittyvät välineet



Joensuun Urheilusukeltajat ry omistaa lisäksi muita sukellustoimintaan liittyviä välineitä kuten:

- hapenantolaite (2kpl)
- hapen täyttövälineet (NITROX- ja TRIMIX-täyttöjä varten)
- ensiapuvälineitä
- työkaluja (laitteiden huoltotöihin)
- ym. välineitä kalustoluettelon mukaisesti

Myös näiden välineiden kunnosta vastaa kalustovastaava.

3.10.3 Kaluston riskitekijät

Sukellustoimintaan liittyvät laitteet ja välineet ovat mekaanisia välineitä jotka kuluvat käytössä. Tämä kuluminen saattaa saada aikaan sen, että ne menevät epäkuntoon esim. sukelluksen aikana veden alla. Tämä sukelluksen aikana tapahtuva laitteiden epänormaali toiminta ("laiterikko") saattaa saada aikaan sen, että sukeltaja menettää laitteiden hallinnan. Laittehallinnan menetettyään sukeltaja joutuu keskeyttämään sukelluksensa ja tulemaan pintaan normaalia nopeammin. Tämä liian nopea nousu saattaa aiheuttaa sukeltajan loukkaantumisen. Myös pinnalla (maalla) paineilmapullossa tai kompressorissa oleva korkeapaineinen ilman saattaa purkautuessaan hallitsemattomasti (letkurikko/vast.) saada aikaan vaaratilanteita välineiden käyttäjille.

3.10.4 Riskitekijöiden ennaltaehkäiseminen

Laitteiden ja välineiden huolto ja kunnossapito on turvallisen sukellusharrastuksen kannalta tärkeää. Huollot tulee tehdä säännöllisesti ohjeiden mukaan ja valtuutetulla huoltoliikkeellä. Kaikista huoltotapahtumista on tehtävä asianmukaiset merkinnät. Näin varmistetaan laitteiden ja välineiden käyttökunto (toimivuus). Hallitus nimeää seuran kalustolle kalustovastaavan joka vastaa kaluston huollosta ja käyttökuntoisuudesta. Hallitus valvoo kaluston käyttöä ja huoltoa. Lisäksi jokainen sukeltaja on velvollinen tarkastamaan käyttöönsä ottamiensa laitteiden ja välineiden kunto ennen sukellus- tai

muuta käyttötapahtumaa. Mikäli käyttäjä huomaa laiteen tai välineen olevan epäkunnossa on siitä välittömästi ilmoitettava kalusto**vastaavalle** ja vikaantunut laite/väline on merkittävä niin, että muut käyttäjät eivät ota sitä käyttöönsä. Tähän laitteiden/välineiden vikojen tunnistamiseen annetaan koulutusta sukelluskursseihin liittyen. Jokainen käyttäjä on vastuussa käyttöön ottamiensa laitteiden/välineiden käyttökunnan toteamisesta.

Hyvällä koulutuksella luodaan pohja selviytymiselle ongelmatilanteista. Toimintaa esim. ”laiterikon” sattuessa on säännöllisesti harjoiteltava. Lisäksi kirjallinen ohjeistus ja tarvittava koulutus laitteiden ja välineiden kuten esim. kompressoreiden käytöstä on liitetty sukelluskoulutukseen ja sukeltajan perusosaamiseen ennen kompressorin käyttöluvan antamista.

3.11 UIMAHALLI

Uimahalleissa noudetaan uimahallien toimintaohjeita ja järjestyssääntöjä. Perjantain uimahallivuorolla on uimahallivastaavana Joensuun urheilusukeltajat ry:n määräämä henkilö.

3.12 VAPAASUKELLUS

3.12.1 Vapaasukelluksen riskitekijät

Vapaasukelluksen suurimpana riskitekijänä on hengenpidätyksestä johtuvat seikat. Näitä ovat muun muassa Samba ja Black Out. (Liite).

3.12.2 Riskitekijöiden minimointi

Vapaasukelluksen riskitekijöitä minimoidaan tiedostamalla vapaasukelluksen riskitekijät ja toimimalla. Vapaasukellusharjoitukset suoritetaan valvonnan alaisena sekä noudatetaan vapaasukelluksesta annettuja ohjeita.



4 TIEDOTTAMINEN ONNETTOMUUKSISSA

Sukellusonnettomuuden tiedottamisessa noudatetaan viranomaisten tiedotusohjeita, jotka tiedottavat asiasta tarvittaville tahoille.

Sukellusvanhin ilmoittaa onnettomuudesta Joensuun Urheilusukellus ry:n **hallituksen** puheenjohtajalle tai varapuheenjohtajalle. Sen lisäksi sukellusvanhin laatii tapahtumaraportin Joensuun Urheilusukeltajat ry:n **hallitukselle** sekä Sukeltajaliiton tekniselle valiokunnalle ensitilassa. Tapahtumaraporttia Joensuun urheilusukeltajat ry:n **hallitus** käsittelee luottamuksellisesti.

Joensuun Urheilusukeltajat ry:n järjestää onnettomuudesta tarvittaessa jälkipuinti tilaisuuden yhdessä asiantuntijoiden kanssa.

5 LIITTEET

Hätäilmoitusohje

Toimintaohje tulipalossa

Toimintaohje sukellusonnettomuudessa

Pelastussuunnitelma

Tiedot sukeltajasta jatkohoitoa varten

Tapahtumaraportti

Vapaasukelluksen vaaratekijät

HÄTÄILMOITUKSEN TEKEMINEN

HÄTÄILMOITUS

YLEINEN HÄTÄNUMERO 112

Hätäilmoitus tehdään hätäkeskukseen puhelimella tai matkapuhelimella.

Toimi rauhallisesti, kokoa itsesi. Kun hätäkeskuspäivystäjä vastaa, toimi seuraavasti:

KERRO KUKA OLET

MISTÄ SOITAT

MISSÄ OSOITTEESSA ON TAPAHTUNUT

MITÄ ON TAPAHTUNUT

ONKO IHMISIÄ VAARASSA TAI LOUKKAANTUNUT

ODOTA LISÄKYSYMYKSIÄ

KUUNTELE PÄIVYSTÄJÄN ANTAMIA OHJEITA

ÄLÄ SULJE PUHELINTA ENNEN KUIN SAAT LUVAN

OPASTA AUTTAJAT PAIKALLE



TOIMINTAOHJE TULIPALON SATTUESSA

PELASTA loukkaantuneet ja vaarassa olevat turvaan vaara-alueelta;

VAROITA muita;

ILMOITA

Soita yleiseen hätänumeroon **112**

Kerro kuka olet

Mistä soitat

Mitä tapahtunut, osoite ja kerros

Mikä palaa

Onko ihmisiä vaarassa

Älä katkaise puhelua ilman lupaa

Ilmoita myös muille rakennuksessa oleville ja kohteen turvallisuusjohtajalle

SAMMUTA

Lähimmällä alkusammuttimella

Selvitä ennakolta sammuttimien sijainti

Lähin sammutin soveltuu varmimmin palavan kohteen sammuttamiseen

Suuntaa sammute palavaan kohteeseen, älä liekkeihin

Älä koskaan sammuta rasvapaloa vedellä

RAJOITA

palon leviäminen sulkemalla ovet ja ikkunat

pysäytä ilmastointi

varmistu kaikkien poistumisesta vaara-alueelta

OPASTA tai järjestä opastus palokunnalle

kerro mitä on tapahtunut

avusta heitä tarvittaessa

Huolehdi omasta turvallisuudestasi, älä esitä sankaria. Yksin et ehdi tehdä kaikkea, joten jaa tehtävät muiden kanssa.



TOIMINTAOHJE SUKELLUSVANHIMMALLE SUKELLUSONNETTOMUUDESSA

1. Pysy rauhallisena – toimit johtajana pelastustoiminnassa
2. Tee tilannearvio
3. Organisoï pelastustoimenpiteet
 - a. Kutsu pintaan kaikki veden alla olevat sukeltajat
 - b. Suorita viranomaisten hälyttäminen 112
 - c. huolehdi ensiapuvalmiudesta ja ensiavusta
 - i. **Ensiapuohjeet**
 - d. määritä tarvittaessa etsijät, etsittävä alue ja etsintämenetelmä
 - e. huolehdi turvasukellusvalmiudesta
4. Järjestä opastus viranomaisille
5. Selvitä viranomaisille tapahtunut ja tehdyt toimenpiteet
6. Tee tarvittavat paperityöt
 - a. sukeltajan tiedot jatkohoitoa varten
 - b. tapahtumaraportti



PELASTUSSUUNNITELMA

Sukelluksen järjestäjä _____

Päivämäärä _____

Sukelluspaikka _____

- koordinaatit _____

Sukellusvanhin _____

Ajo-ohje _____

Hapenantolaite käyttövalmiina Kyllä Ei

Muut ensiapuvälineet saatavilla Kyllä Ei

Viestiyhteydet

- merkitse yhteydenottovälineiden kohdalle myös tarvittavat puhelinnumerot tai radiokanavat!

Ensisijainen yhteydenottoaika _____

- yhdeydenottoväline 1 _____

- yhdeydenottoväline 2 _____

Onnettomuusilmoituksen sisältö - kuka ilmoittaa
- mitä on tapahtunut (sukeltajantauti, hukkuminen yms.)
PUH: 112 - missä on tapahtunut (ajo-ohje)
- millaista apua tarvitaan (ilmoita tarvitseeko painekammiota)

Kuljetussuunnitelma

Mihin kuljetetaan? _____

Ensisijainen kuljetusväline _____

- miten hälytetään _____

Varakuljetusväline _____

- miten hälytetään _____

Kuljetetaanko uhria vastaan Kyllä Ei

- millä ja mihin? (selvitä
häätäilmoituksen yhteydessä) _____

Opastus Kyllä Ei

Mistä _____

Helikopterin laskeutumisaika
(25 m x 25 m , suht. tasainen) _____



Täytä ”SUKELTAJASTA TARVITTAVAT TIEDOT JATKOHOITOA VARTEN” – lomake anna se ja mahdollinen sukellustietokone ja/tai sukelluspöytäkirjat uhrin mukaan

Mikäli voidaan epäillä **sukeltajantautia** / **keuhkorepeämää**: ⇒ Paineekammio !!! Häätapauksessa päivystää Kuopiossa pelastusopiston painekammio, Raine Luukkonen puh. 050-3611 758, Jari Markkanen 0500-578 012 tai Mika Lassila 050-5172 112

SUKELTAJASTA TARVITTAVAT TIEDOT JATKOHOITOA VARTEN

Nimi: _____

Syntymäaika: _____

Viimeisin sukellus.

Pvm	_____	
Klo	_____	
Kesto	_____	min
Syvyys	_____	m
Etapit	_____	min 9 metrissä
	_____	min 6 metrissä
	_____	min 3 metrissä

Muut viimeisen vrk:n aikana
tehdyt sukellukset _____

Käytetty laite _____

Sukellustapahtuma _____

Sukelluskokemus _____

Koska menetti tajuntansa Klo _____

Oireet ennen tajunnan menetystä _____

Aikaisempi terveydentila _____

Aiemmat mahdollisesti sukelta-
miseen liittyvät vaivat _____

Lääkkeet viimeisen vrk:n aikana _____

Mahdollinen saannöllinen lääkitys _____

Vakuutusyhtiö _____





TAPAHTUMARAPORTTI

TAPAHTUMAPÄIVÄ: _____ AIKA: _____

TAPAHTUMAPAIKKA

TAPAHTUMAPAIKKA

paikka _____

lähin kaupunki _____

maa _____

SUKELLUSSYVYYS: _____ m SUKELLUSAIKA: _____ min

RAPORTOINNIN KOHDE

SUKUPUOLI mies nainen IKÄ: _____

NIMI (vapaaehtoinen tieto) _____

OSOITE (vapaaehtoinen tieto) _____

PUHELIN (vapaaehtoinen tieto) _____

uima-allas
järvi / patoallas
luola / kaivos
hylky
avanto
joki
rannikko
koralliriutta
avomeri
aluksella / rannalla

HENKILÖVAHINGOT

ei vahinkoa
ohimenevä oire
pysyvä vamma
kuolemantapaus

SUKELLUSKOULUTUS

sukeltaja / kouluttajaluokka _____

kortti saatu vuonna _____

koulutusjärjestelmä _____

KOKEMUS

	yleinen	tilanteeseen liittyvä
0-5 sukellusta	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
6-20 sukellusta	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
21-80 sukellusta	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
81-150 sukellusta	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
yli 150 sukellusta	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

LÄÄKÄRINTODISTUS VOIMASSA kyllä ei

VARUSTUS

OLIKO VARUSTEILLA VAIKUTUSTA TAPAHTUNEeseen

kyllä ei

Jos oli, niin millä varusteilla: _____

valmistaja: _____

malli: _____ vuosimalli: _____

viimeinen huolto pvm: _____ missä huollettu: _____

Miten varusteet vaikuttivat tapahtuneeseen: _____

NOUSU PINTAAN

normaali vara-annostin varasäiliö

parihengitys _____ metristä

vapaanousu _____ metristä

muu, mikä? _____

SÄÄ

tuuli heikko aallokko pientä

VESI

näkyvyys alle 1m virtaus heikko lämpötila alle 5 kohtalainen kohtalaista 1-10 m kohtalainen 5-10 voimakas suurta yli 10 m voimakas yli 10

RAPORTIN LAATIJA

NIMI: _____

OSOITE: _____

Puhelin k: _____ puhelin t: _____

TÄRKEIN TEKIJÄ, JOKA AIHEUTTI TAPAHTUNEEN

VAPAASUKELLUKSEN VAARATEKIJÄT

Samba

eli motorisen kontrollin menetys jolloin sukeltajan on vaikea hallita lihaskoordinointiaan, vaikeuksia tuottaa puhetta, vaikeuksia tarkentaa katsetta ja hän vaikuttaa sekavalta. Sukeltajan kärsiessä Sambasta, hän saattaa vielä omin voimin nousta vedestä, saattaa vastata merkkeihin ja pystyy myös mahdollisesti näyttämään OK-merkkiä, noustessaan vedestä.

Black Out

Jos sukeltaja pysyy vedessä niin kauan, että seuraa Black Out (tajunnan menetys), eli hän ei enää reagoi merkkeihin, eikä hän pysty omin voimin nousemaan vedestä. Jos sukeltajaa ei tässä vaiheessa auteta, hän menehtyy. On ymmärrettävä, että BO voi sattua myös sen jälkeen kun sukeltaja on noussut vedestä. Siksi häntä on tarkkailtava väh. 30 sek. sukelluksen jälkeen. Jos sukeltaja Sambaa, hän on jo todella lähellä Black Out:ia ja silloin häntä on tarkkailtava erittäin tarkkaan ja avustettava tarpeen vaatiessa. Black Out:sta kärsivä sukeltaja on välittömästi nostettava vedestä ja hänen hengitystiensä on pidettävä auki. Häntä tuetaan ja maski otetaan pois kasvoilta. Hupun voi myös riisua ja päätä taivutetaan varovasti taaksepäin hengitysteiden aukipitämiseksi. Toimenpiteet suoritetaan rauhallisesti, mutta ripeästi. Aggressiivinen käyttäytyminen kuten kasvoihin läpsiminen tai huutaminen ei auta vaan ne saattavat vain vaikeuttaa ”heräämistä”. Tällaisessa tilanteessa keho reagoi kuin se vielä olisi ”vihamielisessä” ympäristössä, ja tämä siirtää ”heräämistä” tuonemmas. Black Out:sta ”heräävä” reagoi yleensä ensimmäiseksi ääneen, siksi hänelle kannattaakin puhua rauhoittavasti. Hän saattaa myös olla aggressiivinen ja puolustuskannalla; siksi rauhallisella käyttäytymisellä onkin paras vaikutus. Joskus voi tuntua siltä, että BO:sta kärsivä sukeltaja ”pistää hanttiin”, koska hänellä saattaa olla kouristuksia. Hänestä ei kuitenkaan saa päästää otetta, vaan häntä on tuettava. Kevyt puhaltaminen sukeltajan kasvoihin voi nopeuttaa ”heräämistä”. Jos keho näyttää hengittävän, mutta hengitys ei tunnu nenästä tai suusta, kannattaa antaa parin puhalluksen tekohengitys, joka yleensä auttaa. Pahan Black Out:n saanut voi lakata hengittämästä ja jopa saada sydämen pysähdyksen. Silloin on osattava antaa tekohengitystä ja sydänhieronta. Tällainen on kuitenkin harvinaista, mutta mahdollista, kun rajoja venytetään.



Black Out on seuraus siitä, että ollaan menty liian pitkälle, se on vaarallista, ja sitä tulisi välttää!!!